

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ДРУШТВОТО ВО ДЕЛОВНАТА 2015 ГОДИНА

Во првиот квартал од 2015 година, мнозинскиот акционер во ФЗЦ 11 Октомври АД Куманово, Експорт Импорт Банка АД Скопје – во стечај, ја прифати понудата за преземање согласно потписан Договор со преземачот Друштво за градежништво и трговија Квалитет-Пром ДООЕЛ Увоз-Извоз Куманово, од спроведено јавно надавање, а врз основа на претходно објавен Оглас за продажба на акции.

Комисијата за хартии од вредност ја утврди за успешна понудата за преземање на акции, издадени од ФЗЦ 11 Октомври АД Куманово, дадена од Друштво за градежништво и трговија Квалитет-Пром ДООЕЛ Увоз-Извоз Куманово.

Примарна цел на преземачот беше, пред се, враќање на пазарите на кои Компанијата веќе била присутна во минатото, како и освојување нови пазари, проширување на асортиман на производи, намалување на трошоците во производство и подобрување на работните процеси, зголемување на рентабилноста и конкурентноста со цел зголемување на приходите и profitот на самото друштво.

Сето тоа би довело до јакнење на финансиската кондиција на ФЗЦ 11 Октомври, со истовремено репограмирање на постојните обврски под поповолни услови, со што би се овозможило редовно сервисирање на сите достасани обврски.

Се очекува, долгорочно, поуспешно работење на друштвото и истото би се рефлектирало на вредноста на самото друштво.

ФЗЦ 11 Октомври основана е во далечната 1953 година, а првите искуства во областа на производството на цевки од челичен лим ги бележи во 1956 година.

Почетниот произведен програм го сочинуваше широк асортиман на разновидни производи, каде што покрај заварени челични цевки се произведуваа и лимени конструкции, производи за домаќинство, угостителство и т.н.

Меѓутоа, набргу од 1958 година Фабриката ја согледа потребата за специјализирано производство, кое од тогаш е насочено кон високо сериско автоматизирано производство на заварени челични цевки и профили од сите видови и димензии.

Денес ФЗЦ 11 Октомври АД Куманово претставува гигант не само на овие простори туку и многу пошироко, со препознатливи производи од признаен квалитет према најновите национални, европски и светски стандарди (DIN, BS, NF, UNI, GOST, EN, ISO, API, ASTM и т.н.).

Разновидноста на формите и можноста за избор на челикот, отворија нови домени на примена, овозможувајќи им дури и на малите корисници да пристапат кон нивната употреба. Развојот во транспортот на флуиди и примена на цевоводи со цементна, епокси и полиетиленска заштита, ја диктираше експанзијата во областа на спроводни

цевки. Истовремено, високата градба, индустриските, аграрните и спортските објекти, индустријата за транспортни средства, градежната браварија и изградба на сообраќајници, се само некои од можностите за употреба на цевки и профили како конструкциони елементи.

Иако најголемиот дел од производите се извоздно ориентирани на пазарите во Западна Европа, во последната деценија во услови на големи политички, економски и социјални промени и трансформации, како и воени кризи и конфликти, Фабриката успеа не само да го задржи стекнатото реноме, туку и да постигне значителни резултати во обезбедување со квалитет, што се огледа во бројни сертификати од реномирани контролни институции (ISO 9001, API, TUF, U. BUREAU VERITAS, Germanischer Lloyd и.т.н.).

Фабриката е организирана во 7 (седум) Работни единици и тоа:

- Валавница за цевки и профили
- Валавница за надолжно заварени цевки
- Валавница за средни цевки и профили
- Инженеринг
- Техничко технолошки работи
- Комерцијално и економско финансиски работи и
- Правни, кадровски и општи работи.

Управувањето во Фабриката е организирано според едностепен систем, и со неа управува Одбор на директори. Истиот се состои од 5 члена, од кои што 2 члена се извршни директори а 3 члена се неизвршни директори.

Како многу години порано така и во деловната 2015 година Фабриката работеше во услови на неповолна економска и политичка состојба и неповолни услови на стопанисување во земјата и регионот кој не опкружува. Сите овие години Фабриката се движеше по пат исполнет со низа турбуленции. На тој пат имаше подеми но и тешки моменти на опстојување кои беа последица на надворешни влијанија, кои не можеа да се избегнат, како распадот на поранешната држава, блокадата од Грција, општата економска состојба во транзицискиот период и во последно време глобалната криза.

Сочени со реалната состојба, во која шеста година по ред се најде Фабриката, само можеме да констатираме дека светската економска криза која во текот на 2009 година направи вистинска хаварија врз светската економија и светското стопанство, од што не беа поштедени ни најразвиените и најбогатите земји во светот, продолжи и во текот на наредните години.

Македонските компании кои се дел од челичната и металопреработувачката индустрија, каде припаѓа и Фабриката, во текот на последниве години во голем дел беа зафатени од светската економска криза.

Гранките од овој Сектор, како еден од основните столбови на македонската економија и главни носители на економскиот раст во Р. Македонија, со високо учество во вкупниот Бруто Општествен Производ (БОП), во новосоздадената вредност, во вкупниот извоз и во вкупниот број на вработени во државата, последните години беа најпогодени од рецесијата во развиените земји бидејќи најголем дел од нивното производство оди на тамошните пазари.

И покрај улогата што Секторот производство и преработувачка на челик и челични производи ја има во секоја национална економија, тој истовремено е и прв на удар на сите светски економски збиднувања.

Европската економија, од која зависат извозните резултати на македонските компании, во текот на изминатите неколку години се соочи со големи финансиски проблеми кај некои нејзини членки, Италија, Шпанија, Португалија, Ирска, Грција и други. Сето тоа во голем дел влијаеше врз намалување на нарачките кај нашите трговски партнери и пад на производството во одделни сектори на металопреработувачката индустрија во Македонија. Ако во текот на изминатите години САД и Европа тешко се справуваат со кризата и покрај огромните средства што ги потрошија за заздравување на своите економии, тогаш што можеме да очекуваме од металската индустрија во Македонија чии главни негативни карактеристики, кои се однесуваат и на Фабриката се:

- Суровинска зависност од увоз
- Релативно застарена опрема и пониска продуктивност
- Ретки нови инвестиции и недоволно инвестиирање во модернизација на опремата и пред се
- Големо влијание на глобалните пазарни движења поради зависноста од увоз и претежната извозна ориентираност

Сето ова кажува дека мора многу повеќе да се работи на надминување на слабостите во металопреработувачката индустрија за да истата се издигне на повисоко ниво.

Европската Унија која не може да се справи со криза кај некои нејзини членки, кои не се во состојба да ги отплаќаат своите долгови, сè повеќе се оддалечува од земјите на Балканот. Цела Европа е во рецесија а кризата во стопанството на Р. Македонија сè повеќе се продлабочува што се гледа од намалената искористеност на производните капацитети во неколкуте изминати години што пак е карактеристично и за целиот регион на Балканот кој ги трпи последиците од европската криза, и му претстои долг пат на опоравување од истата.

Ако се осврнеме на Компаниите од нашето опкружување со кои соработуваме или се дел од челичната и металопреработувачката индустрија, можеме да кажеме дека и тие во текот на изминатите години во голем дел беа зафатени од светската економска криза.

Нашиот долгогодишен деловен партнер и главен снабдувач со основниот репроматеријал, Железара Смедерево – Србија во текот на 2012 година целосно го запре производството со што Фабриката имаше проблеми со преориентирање кон други снабдувачи со потребниот репроматеријал за непречено одвивање на производниот процес. Но во следниве години Железара Смедерево повторно рестартираше дел од своите производни погони со што состојбата во снабдување со трака донекаде се нормализираше.

Евидентно е дека проблемите постојат и сè уште не се надминати и тие, всушност, иако се работи за различни средини, имаат речиси идентични карактеристики. Во Македонија, Србија, Хрватска, производство и преработувачка на челик и челични производи се смета за основен национален столб. Но, кога станува збор за решавање на проблемите во овој Сектор, како и за вработените во него, државите стојат на страна (со изговор дека поголемите капацитети се веќе приватизирани). За Секторот кој вработува најголем број на работници треба да има поддршка и бенефиции, особено кога се знае дека тие работници создаваат национални добра во најтешки услови за работа.

Генерално земено 2015 година измина во криза и неликвидност.

Што се однесува до Фабриката можеме да констатираме дека по неколку години голема криза и борба за опстанок, сега, по преземањето на фабриката од страна на мнозинскиот акционер, истата повторно се врати на она што и е примарна дејност, производство и продажба на заварени цевки и профили.

Фабриката има удел во мешовитото претпријатие во Комотини-Грција. Според Решение од Министерство за надворешни работи на РМ прашањето околу легална работа на нашите работници таму и понатаму останува отворено.

Во однос на политиката на вложувања за одржување и за поддршка на успешноста во работењето на друштвото можеме да кажеме дека во текот на 2015 година Фабриката има вложено 500.659,00 денари. Поголем дел од овој износ е вложен во набавка на опрема за редовно одржување и нормално одвивање на процесот на производство.

Со оглед на повеќегодишните неповолни услови на стопанисување во земјата и нашето опкружување, кога оствареното производство и реализација се на граница на опстанок на Фабриката, не постои економска и пред се финансиска можност за поголеми вложувања во доопремување и модернизација на процесот на производството.

Поголема инвестиција последниве години беше набавка на опрема за заптита на животна средина заради добивање на интегрирана еколошка дозвола А и на база на тоа е добиен сертификат ISO 14001.

Во услови кога со години наназад нераспределената добивка во Фабриката беше на минимално ниво, а последниве четири години Фабриката покажа загуба, тогаш не

останува многу простор за некои поконкретни решенија во политиката на дивиденди. Кога ќе се променат условите кои се јавуваат како ограничuvачки фактор за поголема успешност во работењето на Фабриката тогаш многу повеќе ќе можеме да зборуваме за политиката на дивиденди.

За разлика од изминативе години кога Фабриката во најголем дел работеши со сопствени извори на средства, последните години, поради потешкотии во одржување на ликвидноста приморани сме да работиме и со краткорочни и долгочочни задолжувања.

Потребите за набавка на основниот репроматеријал ги покрива деловната банка со издавање плативи гаранции на основ хипотека дадена на дел од основни средства за одобрен рамковен кредит од цирка 9.000.000 ЕВРА.

Што се однесува до политиката на односот на долгочочниот долг спрема основната главнина можеме да кажеме дека Фабриката, заради одржување на ликвидноста и набавка на основен репроматеријал има и долгочочни задолжувања.

Мнозинскиот акционер на Фабриката прави максимални напори политиката на управување со ризик да биде сведена на најмала можна мерка. Во прилог на ова е фактот што сите поголеми зделки Фабриката ги решава во директна врска со нашите партнери а зделките со заинтересирана страна преку наше учество како кооперант со други учесници на тендери во државата и надвор од државата.

Изгледите за идниот развој на Фабриката и активностите во сферата на истражувањето и развојот меѓу себе се испреплетуваат и надополнуваат. Активностите во сферата на истражувањето и развојот се насочени пред се кон истражување на пазарите за изнаоѓање нови можности за примена на нашите производи па аналогно на тоа и изгледите за идниот развој се темелат на доопремување на опремата и усовршување на производната програма према барањата на пазарот.

Во текот на 2015 година Фабриката нема стекнато сопствени удели ниту сопствени акции.

Месечните примања на Извршните членови на Одборот на директори се согласно Договорите за утврдување на правата, обврските, одговорностите, платата и другите примања на Извршните директори и изнесуваат 61.500,00 денари нето плата.

На нето плата, како и за останатите вработени, се плаќа персонален данок и останати со Закон пропишани придонеси и надоместоци од плата.

Извршните директори немаат примања во други друштва ниту пак имаат засновано работен однос кај други работодавачи.

Посебни бонуси за Извршните директори нема.

Извршните директори немаат посебно осигурување освен колективното осигурување со кое се опфатени вработените во Фабриката.

Месечните примања на неизвршните членови на Одборот на директори во текот на 2015 година, до одржување на годишното собрание беа во износ од 20.000,00 денари за претседателот и по 15.000,00 денари за останатите членови а по одржување на годишното собрание и избор на нови членови на органот на управување месечните примања на неизвршните директори се по 20.000,00 денари.

На нето примања на неизвршните директори се плаќа персонален данок според утврдените законски прописи.

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ВО ФИЗИЧКИ ОБЕМ

	<u>2014 год</u>	<u>2015 год</u>	<u>индекс</u>
1.Остварено производство	- 4.410 тони	10.962 тони	249
2.Остварена реализација	- 5.886 тони	5.623 тони	96
Од тоа : Извоз	- 4.372 тони	3.312 тони	76
Домашен пазар	- 1.514 тони	2.311 тони	153
3.Работна сила	- 805	707	88
4.Продуктивност на трудот	- 5,5	15,5	282

Оствареното производство во 2015 година во однос на истото од 2014 година е зголемено за 149 %. По неколкуте релативно добри години со произведени 50.000 тони цевки и профили во 2007 година и 35.000 тони во 2008 година, последниве години производството постојано опаѓаше, но во 2015 година, по преземањето на фабриката од страна на мнозинскиот акционер, истото пакажа зголемување.

Со оствареното производство во деловната 2015 година, ангажираноста на производните капацитети е зголемена, што пак во најголем дел е условено од побарувачката на пазарот за комерцијална програма на производите од РЕ ВЦП, од однапред склучените договори за испорака на цевки и профили од РЕ ВСЦП, и тоа во најголем дел за Европскиот пазар, но се повеќе и за земјите од поранешни ЈУ простори каде се отвараат нови работи, како и од нашето учество на одредени проекти за асортиманот на производи од РЕ ВНЗЦ, но сето тоа во крајна линија условено и од можноста за набавка на потребниот репроматеријал.

ОСТВАРЕНО ПРОИЗВОДСТВО ПО РЕ ЗА 2015 ГОДИНА
ВО ОДНОС НА 2014 ГОДИНА Е СЛЕДНОВО:

Ред Бр.	Р.Е	2014 год.		2015 год.		индекс
		тони	% на учество	Тони	% на учество	
1	ВЦП	2.206	50	6.741	61	306
2	ВНЗЦ	259	6	423	4	163
3	ВСЦП	1.945	44	3.798	35	195
	ВКУПНО	4.410	100	10.962	100	249

РЕ ВЦП со остварено производство од 6.741 тон, РЕ ВНЗЦ со 423 тони и РЕ ВСЦП со производство од 3.798 тони, по покривање на своите трошоци и заедничките трошоци на непроизводните работни единици, во текот на 2015 година работеа на релативно ниска скала од прагот на рентабилноста.

Погледнато по Работни единици во вкупно остварено производство од 10.962 тони РЕ ВЦП учествува со 61 %, РЕ ВНЗЦ со 4 % и РЕ ВСЦП со 35 %.

Производството во РЕ ВЦП во 2015 година во однос на 2014 година е зголемено за 206 %, а во РЕ ВНЗЦ зголемено за 63 %. Во РЕ ВСЦП каде повеќе години наназад производството беше стабилно со тенденција на постојано зголемување, последните години бележи голем пад. Но во 2015 година производството во оваа РЕ е зголемено за 95 % во однос на оствареното во 2014 година. Производите од оваа РЕ се наменети за познати купувачи по однапред склучени договори и тоа во најголем дел за земјите од Европската Унија од каде што побарувачката во текот на изминативе неколку години, поради светската економска криза беше многу намалена.

**ОСТВАРЕНО ПРОИЗВОДСТВО ПО КВАРТАЛИ ВО ТЕКОТ НА
2015 ВО ОДНОС НА 2014 ГОДИНА**

квартал	2014		2015		Индекс
	тони	%	Тони	%	
I	1.453	33	295	3	20
II	1.411	32	1.022	9	72
III	996	23	2.657	24	267
IV	550	12	6.988	64	1.270
ВКУПНО :	4.410	100	10.962	100	249

Доколку го анализираме оствареното производство по квартали во текот на 2015 година ќе забележиме дека во првиот квартал е остварено производство од 3 %, во вториот квартал 9 %, во третиот квартал 24 % и во четвртиот квартал 64 %.

Оствареното производство во четвртиот квартал од 6.988 тони цевки и профили е зголемено за 1.170 % во однос на истиот квартал од 2014 година.

Остварената продуктивност на трудот во текот на 2015 година изнесува 15,5 тони цевки и профили по работник и во споредба со 2014 година истата е зголемена за 182 %.

ОСТВАРЕНА РЕАЛИЗАЦИЈА ПО РЕ ЗА 2015 ГОДИНА ВО ОДНОС НА 2014 ГОДИНА Е СЛЕДНОВО:

Ред Бр.	Р.Е	2014 год.		2015 год.		индекс
		тони	% на учество	тони	% на учество	
1	ВЦП	2.612	45	3.081	55	118
2	ВНЗЦ	241	4	68	1	28
3	ВСЦП	2.901	49	1.992	35	69
4	ОТПАД	132	2	482	9	365
	<u>ВКУПНО</u>	<u>5.886</u>	<u>100</u>	<u>5.623</u>	<u>100</u>	<u>96</u>

Во вкупно остварената реализација во 2015 година производите од РЕ ВЦП учествуваат со 55 %, РЕ ВНЗЦ со 1 %, РЕ ВЦП со 35 % и отпад со 9 %.

ОСТВАРЕНА РЕАЛИЗАЦИЈА ВО 2015 ВО ОДНОС НА 2014 ГОДИНА

	2014		2015		Индекс
	тони	%	тони	%	
Извоз	4.372	74	3.312	59	76
Домашен пазар	1.514	26	2.311	41	153
Вкупна реализација	5.886	100	5.623	100	96

Во текот на деловната 2015 година Фабриката оствари реализација од 5.623 тони цевки и профили и е за 4 % пониска од остварената во 2014 година.

Во вкупно остварена реализација во 2015 година, продажба на странски пазар учествува со 59 % а на домашен пазар со 41 %.

Во споредба со оствареното производство реализацијата е пониска за 41 % што значи дека во 2015 година е продадено дел од оствареното производство а останатото е се реализира во текот на деловната 2016 година.

Од вкупно остварена реализација во износ од 5.623 тони цевки и профили, 3.312 тони или 59 % се продадени на странскиот пазар а 2.311 тони или 41 % се продадени на домашен пазар.

Во споредба со 2014 година извозот е намален за 34 % а реализацијата на домашен пазар е зголемена за 53 %.

Од извезените 3.312 тони цевки и профили, 2.054 тони или 62 % се извезени во земјите од Европската Унија а 1.258 тони или 38 % се извезени во поранешни ЈУ Републики.

Извозот на 3.312 тони цевки и профили е остварен на следниве пазари:

ОСТВАРЕН ИЗВОЗ ПО ДРЖАВИ ВО 2015 ВО ОДНОС НА 2014 ГОДИНА

Ред Бр.	ДРЖАВИ	2014 год.		2015 год.		индекс
		тони	% на учество	тони	% на учество	
1	Германија	590	14	300	9	51
2	Бугарија	579	13	723	22	125
3	Естонија	127	3	92	3	72
4	Италија	96	2	882	27	919
5	Чешка	0	0	22	0	0
6	Албанија	0	0	35	1	0
7	Србија	1.905	44	517	16	27
8	Р. Хрватска	273	6	329	10	121
9	Босна и Херцеговина	279	6	119	4	43
10	Словенија	192	4	193	6	100
11	Косово	123	3	75	2	61
12	Други земји	208	5	25	0	12
	ВКУПНО	4.372	100	3.312	100	76

Извозот на цевки и профили во текот на 2015 година во однос на 2014 година покажува намалување за 34 % со промена во структура по одделни земји.

Најголем е извозот во Италија 27 %, Бугарија 22 %, Србија 16 %, Р.Хрватска 10 %, Германија 9 %, Словенија 6 % и други земји со помало учество во остварениот извоз.

Зголемувањето од 819 % на извозот во Италија во 2015 година во однос на 2014, потврдува дека се враќаме на пазарите на кои што бевме порано присутни.

На 31.12.2015 година залиха на готови производи изнесува 14.402 тони цевки и профиле, од кои РЕ ВЦП 4.774 тони, РЕ ВНЗЦ 1.624 тони и РЕ ВСЦП 8.004 тони.

На 31.12.2015 година залиха на трака изнесува 2.518 тони и 352 тони лим.

По изготвената годишна сметка Фабриката на крајот од 2015 година исказа загуба.

**ПРЕГЛЕД НА ОСТВАРЕНИ ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИСКИ
РЕЗУЛТАТИ ВО 2014 И 2015 ГОДИНА**

- 000 - ден.

Ред Бр.	ЕЛЕМЕНТИ	2014 год.		2015 год.		Инд.
		Износ	струк. %	Износ	струк. %	
<u>А. ПРИХОДИ</u>						
	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕ (1+2+3)	320.163	93,30	292.404	90,96	91
1	Приходи од продажба	316.997	92,40	249.498	77,61	79
2	Останати приходи	2.977	0,90	42.732	13,29	1.435
3	Капитализирани сопствени производи и услуги	189	-	173	0,06	92
	II. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ	23.003	6,70	29.051	9,04	126
	ВКУПЕН ПРИХОД (I + II):	343.166	100	321.454	100	94
<u>Б. РАСХОДИ</u>						
4	Промена на залиха на готови производи и производство во тек	69.445	12	-162.191	-18	-
5	Трошоци за сировини и други материјали	208.815	35	340.731	39	163
6	Трошоци за вработени	229.458	38	198.295	22	86
7	Амортизација	35.018	6	42.335	5	121
8	Останати оперативни расходи	15.021	2	32.311	4	215
9	Набавна вредност на продадени стоки, материјали и услуги	22.321	4	33.096	4	148
10	Вредносно усогласување на тековни средства	-	-	365.222	41	-
11	Финансиски расходи	17.358	3	29.687	3	171
	ВКУПНИ РАСХОДИ:	597.436	100	879.486	100	147
12	Загуба од редовно работење (А – Б)	-254.270	100	-558.032	100	219
13	Данок на добивка	-	-	-	-	-
14	Нето загуба за деловна година	-254.270	100	-558.032	100	219
15	Фонд за резерви	-	-	-	-	-
16	Нераспределена добивка	-	-	-	-	-

Во деловната 2015 година Фабриката оствари вкупен приход во износ од 321.454.000,00 денари и во споредба со 2014 година приходите се намалени за 6 %.

Во структура на вкупниот приход најголемо е учеството на приходи од продажба со 77,61 %, и во однос на 2014 година истите се помали за 21 %.

Во текот на деловната 2015 година остварени се расходи во износ од 879.486.000,00 денари и во споредба со 2014 година истите се поголеми за 47 %.

Во однос на остварениот вкупен приход вкупните расходи се поголеми за 173 % и четврта година по ред Фабриката исказжува загуба.

Во структура на вкупните расходи најголемо учество имаат трошоци за вредносно усогласување на тековни и нетековни средства со 41 %, потрошени сировини и други материјали со 39 %, вработени (бруто плата) со 22 %, амортизација учествува со 5 %, останати оперативни расходи со 4 %, набавна вредност на продадени стоки, материјали и услуги со 4%, финансиски расходи со 3 % и промена на залиха на готови производи и производство во тек со -18 %.

Потрошени сировини и материјали во 2015 година се поголеми за 63 % во однос на истите од 2014 година, што произлегува од зголемено производство за 149 %.

Бруто платите, кои се составен дел на цената на чинење на нашите производи и се надоместуваат од остварениот вкупен приход, во текот на 2015 година вкупкулирани се во износ од 198.295.000,00 денари и во однос на 2014 година се намалени за 14 %.

Амортизација на основни средства е извршена со примена на законски пропишани стапки и е пресметана во износ од 42.335.000,00 денари и како фиксен трошок во однос на 2014 година е поголема за 21 %.

Останатите оперативни расходи во износ од 32.291.000,00 денари во 2015 година се поголеми за 115 % во однос на истите од 2014 година. Во структура на истите се останати трошоци од работење во кои спаѓаат останати нематеријални трошоци, трошоци за исхрана на работници, даноци и придонеси кои не зависат од резултатот, дневници за службени патувања, премии за осигурување, банкарски услуги и трошоци за платен промет, трошоци за презентација и др.

Набавната вредност на продадени стоки, материјали и услуги во износ од 33.096.000,00 денари во 2015 година се поголеми за 48% во однос на истите од 2014 година.

Финансиски расходи односно расходи по основ камати и курсни разлики остварени се во износ од 29.687.000,00 денари, со учество од 3 % во вкупните расходи и во однос на 2014 година се поголеми за 71 %.

Остварениот вкупен приход во износ од 321.454.000,00 денари не може да ги покрие вкупно остварените расходи во износ од 879.486.000,00 денари при што е остварена нето загуба во износ од 558.032.000,00 денар , и истата во најголем дел се должи на вредносно сведување на залихата на готови производи на реална вредност.

За да извештајот биде целосен потребно е да ја оцениме квалитативната компонента на финансиската состојба на Фабриката врз основа на анализа на билансот на состојбата.

Финансиската стабилност на Фабриката ќе ја оцениме преку показателите на финансиската сигурност, степен на покриеност на постојните средства, степен на задолженост и други показатели.

ПОКАЗАТЕЛИ НА ФИНАНСИСКА СТАБИЛНОСТ ЗА 2015 ГОДИНА

1. Финансиска сигурност = $\frac{\text{траен капитал}}{\text{вкупни извори на деловни средства}} = \frac{460.519.580}{1.336.286.420} = 34\%$
2. Степен на покриеност на нематер. и матер. влож. = $\frac{\text{траен капитал} + \text{долгорочни обврски}}{\text{нематеријални и материјални вложувања}} = \frac{577.292.035}{580.773.958} = 0,99$
3. Степен на задолженост во однос на траен капитал = $\frac{\text{Вкупен долг} \times 100}{\text{траен капитал}} = \frac{860.196.038 \times 100}{460.519.580} = 186,79$
4. Степен на задолженост во однос на вкупни сред. = $\frac{\text{Вкупен долг} \times 100}{\text{вкупни средства}} = \frac{860.196.038 \times 100}{1.336.286.420} = 64,37$

Ред. Бр.	ПОЗИЦИЈА	2014 година	2015 година	Индекс
1	Финансиска сигурност	78	34	44
2	Степен на покриеност на нематеријални и материјални вложувања	2,86	0,99	34
3	Степен на задолженост во однос на траен капитал	27,73	186,79	674
4	Степен на задолженост во однос на вкупни средства	21,70	64,37	297

Финансиската сигурност изнесува 34 % и секоја година опаѓа а споредено со 2014 година истата е намалена за 56 %.

Степенот на покриеност на материјални и нематеријални вложувања со трајни и долгорочни извори изнесува 0,99 и во однос на 2014 година е понизок за 66 %. Во споредба со изминативе години овој показател покажува постојано намалување.

Степенот на задолженост на Фабриката искажан преку односот на вкупниот долг и траен капитал во деловната 2015 година изнесува 186,79 и во однос на 2014 година задолженоста на Фабриката е зголемена за 574 %.

Степенот на задолженоста на Фабриката искажан преку учеството на вкупниот долг во вкупните средства за 2015 година е 64,37 и во однос на 2014 година задолженоста на фабриката преку овој показател е зголемена за 197 %.

Од сите погоре анализирани показатели на финансиската стабилност се гледа дека во 2015 година Фабриката имаше проблеми со ликвидност што се гледа од фактот дека задолженоста на Фабриката е зголемена во однос на минатата година.

Како што рековме на почетокот од овој извештај, со преземањето на фабриката од страна на мнозинскиот акционер, Друштво за градежништво и трговија Квалитет-Пром ДООЕЛ Увоз-Извоз Куманово, по неколку години криза и пад на производство и реализација, во втората половина на 2015 година дојде до зголемување на производство и реализација на цевки и профили што се гледа и од самата анализа на тие показатели во овој извештај.

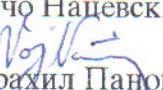
Само за пет месеци од 2016 година производството е поголемо за 23 % од оствареното производство во целата 2015 година, додека пак кај РЕ ВСЦП производството за 5 месеци е зголемено за повеќе од 100 % во однос на цела 2015 година во таа РЕ.

Сето тоа влијаеше и на финансиската стабилност на Фабриката па така по 4 години загуба, во првите 3 месеци од 2016 година Фабриката покажа позитивни финансиски резултати.

Се надеваме дека позитивниот тренд во работењето на Фабриката ќе продолжи и во текот на целата 2016 година.

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОРИ

1. Војчо Нацевски
2. Страхијл Пановски